

Radosław Botev
Redaktor naczelny „Echo Mszczonowa”
ul. Szkolna 49
96-323 Lutkówka

Lutkówka, dnia 29 lipca 2016 r.

Do:

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie
ul. Jasna 2/4
00-013 Warszawa

Za pośrednictwem:

Spółdzielnia Mieszkaniowa w Mszczonowie
ul. Dworcowa 1
96-320 Mszczonów

SKARGA

Na podstawie art. 4 ust. 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe (Dz.U. 1984 nr 5 poz. 24) składam skargę na odmowę udzielenia informacji prasowej przez Spółdzielnię Mieszkaniową w Mszczonowie, jednocześnie czyniąc przedmiotem skargi niezachowanie wymogów tej odmowy.

Uzasadnienie

Pismem z dnia 21 czerwca 2016 r. zwróciłem się do Spółdzielni Mieszkaniowej w Mszczonowie w trybie art. 4 ust. 1 – Prawo prasowe o udostępnienie ostatniego protokołu lustracji z pełnej działalności Spółdzielni Mieszkaniowej w Mszczonowie. Dla wykazania statusu dziennikarza do pisma załączyłem kserokopię postanowienia Sądu Okręgowego w Płocku o rejestracji czasopisma „Echo Mszczonowa”, którego jestem redaktorem naczelnym.

Pismem z dnia 5 lipca 2016 r. (data wpływu: 14 lipca 2016 r.) Spółdzielnia odmówiła udostępnienia żądanej informacji, wskazując iż jej zdaniem art. 4 ust. 1 Prawa prasowego nie daje mi prawa do żądania od Spółdzielni jakichkolwiek dokumentów, zaś dostęp do dokumentów Spółdzielni jest zastrzeżony wyłącznie dla jej członków na mocy art. 8¹ ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz.U. 2013 poz. 1222).

Uznając, iż powyższa odmowa nie czyni zadość warunkom art. 4 ust. 3 Prawa prasowego przez to, że nie zawiera wyraźnego powołania się na ochronę prywatności lub tajemnicę (przesłanki odmowy z art. 4 ust. 1), pismem z dnia 15 lipca 2016 r. zwróciłem się do Spółdzielni Mieszkaniowej w Mszczonowie z żądaniem doręczenia pisemnej odmowy spełniającej wymogi tegoż przepisu.

Spółdzielnia nie odpowiedziała na powyższe żądanie w ustawowym terminie. W konsekwencji składam niniejszą skargę.

W moim przekonaniu w niniejszej sprawie konieczne jest rozważenie przez Sąd następujących kwestii:

1. *Czy wniosek o udzielenie informacji został złożony przez prasę, a status prasy został przez wnioskodawcę należycie wykazany?*
2. *Czy wniosek ten został skierowany do podmiotu zobowiązanego do udzielania informacji prasie?*
3. *Czy wniosek dotyczy informacji prasowej, tj. informacji o działalności podmiotów wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy – Prawo prasowe?*
4. *Czy żądana informacja objęta jest ochroną prywatności lub tajemnicą na podstawie odrębnych przepisów?*
5. *Czy doszło do odmowy udzielenia informacji prasowej?*

Ad. 1. Wskazuję, iż status redaktora naczelnego mieści się w kategorii pojęciowej prasy. Zgodnie z art. 7 ust. 2 pkt 1) ustawy – Prawo prasowe prasa obejmuje m.in. poszczególne osoby zajmujące się działalnością dziennikarską. Nadto wskazuję, iż samodzielnie zbieram materiały prasowe i przygotowuję teksty do publikacji w internetowym czasopiśmie, co czyni mnie dziennikarzem w rozumieniu art. 7 ust. 2 pkt. 5) cyt. ustawy, uprawnionym do uzyskiwania informacji prasowej na mocy art. 11 ust. 1 cyt. ustawy.

Spółdzielni przedłożyłem kserokopię postanowienia Sądu Okręgowego w Płocku w przedmiocie dokonania rejestracji czasopisma. Z treści tego postanowienia wynika, że jestem redaktorem naczelnym czasopisma internetowego „Echo Mszczonowa”, wydawanego pod adresem <http://www.e-mszczonow.info.pl/>. Na podstawie tych informacji Skarżony mógł z łatwością ustalić, że czasopismo jest nadal wydawane, tzn. nie uległo likwidacji ani zawieszeniu.

Ad. 2. Wskazuję, iż zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy – Prawo prasowe do udzielenia informacji prasie o swojej działalności zobowiązani są przedsiębiorcy i podmioty niezaliczone do sektora finansów publicznych oraz nie działające w celu osiągnięcia zysku.

W tym miejscu należy wskazać na stanowisko Naczelnego Sądu Administracyjnego, wyrażone w uchwale z dnia 11 kwietnia 2005 r., sygn. akt I OPS 1/05, iż spółdzielnie mieszkaniowe nie są zaliczane do sektora finansów publicznych. Zgodnie natomiast z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych celem spółdzielni mieszkaniowej jest zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych i innych potrzeb członków oraz ich rodzin przez dostarczanie członkom samodzielnych lokali mieszkalnych lub domów jednorodzinnych, a także lokali o innym przeznaczeniu. Dodatkowo zgodnie z art. 1 ust. 1¹ cyt. ustawy spółdzielnia mieszkaniowa nie może odnosić korzyści majątkowych kosztem swoich członków.

W moim przekonaniu z powyższego wynika, iż spółdzielnia mieszkaniowa jest podmiotem niezaliczanym do sektora finansów publicznych i nie działającym w celu osiągnięcia zysku, przez co jest zobowiązana do udzielania prasie informacji o swojej działalności na mocy art. 4 ust. 1 ustawy – Prawo prasowe.

Ad. 3. Wniosek dotyczy protokołu lustracji z pełnej działalności spółdzielni. Na wstępie, odnosząc się do stanowiska Spółdzielni Mieszkaniowej w Mszczonowie, wyrażonego w piśmie z dnia 5 lipca, jakoby Prawo prasowe nie upoważniało do żądania „jakichkolwiek dokumentów”, należy wskazać, iż Prawo prasowe nie zawiera ograniczeń co do formy utrwalenia żądanej informacji. Informacją prasową jest zatem także każdy dokument będący w posiadaniu Spółdzielni, dotyczący jej działalności, o ile jego treść nie jest objęta tajemnicą lub ochroną prywatności. Na gruncie Prawa prasowego nie powinno mieć znaczenia, czy żądana informacja zostanie udzielona przez umożliwienie wglądu w taki dokument, czy też przez przytoczenie jego treści w odpowiedzi na wniosek.

Treść żądanego protokołu zawiera natomiast fakty ustalone w toku lustracji, o której mowa w art. 91 §1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz.U. 2016 poz. 21). Zgodnie z przywołanym przepisem lustracja jest badaniem legalności, gospodarności i rzetelności całości działania spółdzielni, przy czym na mocy art. 93 §1 i nast. ustawy – Prawo spółdzielcze protokół lustracji zawiera fakty ustalone w toku kontroli, na podstawie których dopiero później formułowane będą wnioski i zalecenia polustracyjne. W moim przekonaniu z powyższego wynika, że treść protokołu lustracji zawiera wyłącznie fakty dotyczące działalności spółdzielni, co mieści się w pojęciu „informacji o działalności” w rozumieniu art. 4 ust. 1 Prawa prasowego.

Ad. 4. Nie znajduję podstaw prawnych do objęcia powyższej informacji ochroną prywatności lub tajemnicą. W tym miejscu należy wskazać, że art. 8¹ ust. 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, umieszczony w rozdziale „Prawa członków spółdzielni mieszkaniowej”, nie wprowadza tajemnicy, a jedynie kształtuje uprawnienia członków spółdzielni, które są niezależne od uprawnień prasy, wynikających z przepisów ustawy – Prawo prasowe. Przepis ten wprowadzono na mocy ustawy z dnia 14 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. 2007 nr 125 poz. 873) poprzez częściowe powtórzenie treści art. 18 §2 ustawy – Prawo spółdzielcze, który to przepis został z kolei wprowadzony ustawą z dnia 3 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2005 nr 122 poz. 1024). Obie nowelizacje miały na celu poprawę pozycji członków spółdzielni m.in. poprzez zwiększenie transparentności działania władz spółdzielni. Twierdzenie, że w ten sposób zastrzeżono dostęp do dokumentów, całkowicie wypacza zatem sens tej regulacji. Obowiązek zachowania wyników lustracji w tajemnicy, o którym mowa w art. 91 § 5 ustawy – Prawo spółdzielcze,

obowiązuje natomiast wyłącznie lustratora. W moim przekonaniu jest to rodzaj tajemnicy zawodowej, zaś tego rodzaju tajemnice nie stoją na przeszkodzie prawu do uzyskania informacji nią objętych ze źródeł innych niż osoba wykonująca określony zawód lub funkcję.

Brak jest także podstaw do objęcia żądanej informacji ochroną prywatności. Spółdzielnia mieszkaniowa jest wprawdzie podmiotem prywatnym, jednak takimi podmiotami są wszystkie podmioty zobowiązane do udzielania informacji prasie na mocy art. 4 ust. 1 ustawy – Prawo prasowe. Kierując się zatem zasadą domniemania racjonalności ustawodawcy należy uznać, że nie każda informacja dotycząca działalności spółdzielni narusza prywatność. Co więcej – zasadą jest obowiązek udzielania przez spółdzielnię informacji, zaś ewentualne naruszenie prawa do prywatności stanowi jedynie wyjątek od tej zasady. Dla skutecznego powołania się na prywatność należałoby zatem wskazać dodatkowe okoliczności powodujące, iż udzielenie żądanej informacji naruszałoby prywatność. W moim przekonaniu okoliczności takie nie występują w przypadku treści protokołu lustracji, wynikającej z uregulowań ustawowych.

Podkreślenia wymaga jednakże, że to Spółdzielnia – dysponując żądanym dokumentem – zna jego treść faktyczną. Gdyby zatem zdaniem Spółdzielni niektóre informacje zawarte faktycznie w protokole lustracji objęte były tajemnicą lub ochroną prywatności, to na Spółdzielni zgodnie z art. 4 ust. 3 ustawy – Prawo prasowe spoczywał obowiązek wskazania tych informacji i powołania się na przesłankę odmowy ich udzielenia z art. 4 ust. 1 Prawa prasowego. W przypadku podzielenia stanowiska Spółdzielni mógłbym wówczas odpowiednio zmodyfikować wniosek, tak aby udzielenie informacji mogło nastąpić zgodnie z żądaniem. Tymczasem udzielona mi odmowa nie spełnia wymogów art. 4 ust. 3 Prawa prasowego.

Ad. 5. Pismo Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej z dnia 5 lipca 2016 r. nosi znamiona odmowy udzielenia informacji. Odmowa jest przesłanką uprawniającą redaktora naczelnego do żądania doręczenia tejże odmowy w formie wskazanej w art. 4 ust. 3 ustawy – Prawo prasowe, a następnie zaskarżenia odmowy lub niezachowania wymogów odmowy do sądu administracyjnego. Niniejsza skarga jest zatem dopuszczalna.

Radosław Botev

Załączniki:

- odpis wniosku o udzielenie informacji prasowej z dnia 21 czerwca 2016 r. z załącznikiem
- odpis odpowiedzi Spółdzielni Mieszkaniowej w Mszczonowie z dnia 5 lipca 2016 r.
- odpis żądania doręczenia odmowy z dnia 15 lipca 2016 r. wraz z kserokopią dowodu nadania
- odpis skargi wraz z załącznikami